

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğünün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 17.07.2022

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Bakanlığınız tarafından Brezilya donanmasına ait Nae Sao Paulo adlı savaş gemisinin Aliğa'da sökümü için Sök Denizcilik adlı firmaya 30 Mayıs 2022'de izin verdiği haberleri basına yansımıştır. Bünyesinde 900 tondan fazla asbest olduğu iddia edilen savaş gemisinin yaratacağı tehlikeye dikkat çeken Asbest Söküm Uzmanları Derneği (ASUD) Başkanı Mehmet Şeyhmus Ensari, Aliğa'da yaşayanların tamamını etkileyebilecek, hatta öldürebilecek miktarda asbest bombası geldiğini ifade etmiştir.

Bakanlığın 30 Mayıs 2022 tarihli yazısı ile firmanın başvurusuna şartlı izin verdiği belirtilmiş ve Bakanlığın yazısında şu ifadeler yer almıştır:

"Bakanlığımızın, planlanan taşımanın Basel Sözleşmesi hükümlerine uygun yapılması, mümkün olduğunca atıklardan arındırılmış olması, gemide radyoaktif madde bulunmaması ve geminin radyasyon ölçümlerinin fon seviyesi altında bulunması şartıyla itirazı bulunmamaktadır. Gemi ülkemize geldiğinde yanaşma izni verilmeden yetkili kurum tarafından radyasyon ölçümleri yapılacak ve ölçümlere ilişkin harcamalar Sök Denizcilik ve Tic. Ltd. Şti. tarafından karşılanacaktır. Ölçüm sonucunun beyan edildiği gibi fon seviyesi değerlerinin altında olduğunun ve gemide radyoaktif madde bulunmadığının tespit edilmesi

halinde gemi, söküm tesisine yanaştırılacaktır. Ölçümler sonucunda gemide beyana aykırı radyasyon çıkması durumunda gemi ihracatçı ülkeye geri gönderilecektir."

Yıllardır Aliğa'daki gemi sökümü ve diğer tersanelerdeki gemi tamir-bakımı, asbest ve tehlikeli madde maruziyeti bakımından önlem alınması gereken bir sorun iken aksine Aliğa gemi sökümünde çalışanları ve çevre halkı asbeste maruz bırakılmıştır.

Bu bağlamda;

1. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak Aliğa gemi sökümünde çalışanlar ve çevre halkının asbeste maruz kalmasını engelleyecek önlemler almayı düşünüyor musunuz?
2. Son 5 yılda Aliğa'da kaç gemi sökülüş ve kaç ton asbest bertarafı yapılmıştır?
3. Bünyesinde 900 tondan fazla asbest olduğu iddia edilen savaş gemisinin yaratacağı tehlikenin boyutları bakanlık tarafından bilinmekte midir?
4. Bakanlığın 30 Mayıs 2022 tarihli yazısında Brezilya donanmasına ait Nae Sao Paulo adlı savaş gemisinin ülkeye geldikten sonra radyasyon seviyesinin ölçülüp sonuca göre izin verileceği ifade edilmiştir. Geminin bulunduğu ülkede neden radyasyon ölçümleri yapılmamıştır?
5. Ölçümlerde radyasyon seviyesi beklenen düzeyin üzerinde çıkarsa Brezilya donanmasına ait Nae Sao Paulo gemisine ne olacaktır? Gemi hangi ülkeye gönderilecektir buna dair bakanlığın herhangi bir planı var mıdır?
6. Bilim insanları tarafından yapılan araştırmalar sonucunda asbestin yol açacağı hastalıkların ilk işaretlerinin en erken 5 yıl ancak ortalama 10-20 yıl sonra kendini belli edeceği ifade edilmektedir. Bu durumda Aliğa'da son 10 yılda özellikle akciğer hastalığına yakalanan yurttaş sayısı kaçtır?